

۲۱۲۹۱۸۳

۹۹/۸/۲۱

به نام خدا

روان‌شناسی و آموزش کودکان با تأخیر تحوّل

(راه‌نمای عملی متخصصان، والدین، معلمان و مربیان
در تشخیص، مداخله، آموزش و درمان)

نویسنده:

دکتر مه‌نسیفین

مترجمان:

دکتر قربان همتی سمدرله

(دانشیار دانشگاه شیراز)

مرضیه غلامی

(دانشجوی دکتری دانشگاه علامه طباطبائی)

طاهره نجفی‌فرد

(دانشجوی دکتری دانشگاه علامه طباطبائی)

عنوان و نام پدیدآور: روان‌شناسی و آموزش کودکان با تأخیر تحولی
تألیف: مری مونستیفن؛ ترجمه: دکتر قربان همتی علمدارلو، مرضیه غلامی، طاهره نجفی‌فرد
مشخصات نشر: تهران: نشر ویرایش، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری: [هجده] ۱۳۴ ص: جدول.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۴۸-۳۶-۸
عنوان اصلی:

How to detect developmental delay and what to do next: practical interventions for home and school, 2011.

موضوع: آموزش اصلاحی -- ایالات متحده -- کودکان کندآموز -- آموزش و پرورش
موضوع: کودکان ناتوان در یادگیری -- ایالات متحده -- آموزش -- تدریس اثربخش
رده‌بندی کنگره: LB ۱۰۲۹
رده‌بندی دیویی: ۳۷۱/۹۰۴۳
شماره کتابخانه‌ای ملی: ۶۲۴۶۳۰۸

بیاید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

مخاطب عزیز، بنده، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مترجم و ناشر است. تکثیر آن به هر شکل و میزان بدون اجازه از ناشر و مؤلف، و خرید و فروش آن کاری نادرست، غیرقانونی، و غیرشرعی است. پناه داد عمل واجب بی‌اعتمادی در فضای نشر و فروش کتاب می‌شود و می‌تواند زمینه‌ساز محیط ناسالم برای ارزش کردن زحمات دست‌اندرکاران فعالیت‌های فرهنگی و اقتصادی در جامعه شود. در نهایت، به زیان خود شما و فرزندان‌تان خواهد شد.

سایت

www.Ravabook.com

پست الکترونیکی

virayeshpub@yahoo.com

روان‌شناسی و آموزش کودکان با تأخیر تحولی

تألیف: مری مونستیفن
ترجمه: دکتر قربان همتی علمدارلو، مرضیه غلامی، طاهره نجفی‌فرد
ویراستار: دکتر قربان همتی علمدارلو
ناشر: نشر ویرایش
نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۹
تعداد صفحات: ۱۵۲ صفحه
شمارگان: ۵۵۰
قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: طیف‌نگار

ISBN : 978-600-8348-36-8

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۴۸-۳۶-۸

مرکز پخش: تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان پنجم و ششم، پلاک ۶۳

تلفکس: ۸۸۹۶۲۷۰۷

۸۸۹۶۵۲۲۸

۸۸۹۶۷۷۰۴

تلفن: ۹ - ۸۸۹۷۳۳۵۸

فهرست

پیشگفتا، مترجمان.....	نه
مقدمه.....	یازده
دلایل احتمالی برای این که د کلاس می بینیم، چیست؟.....	سیزده
سابقه نویسنده.....	چهارده
کودکان و نوجوانان برای چه چیزهایی نیاز دارند؟.....	چهارده

فصل ۱: عوامل مؤثر بر تحول

بارداری و رشد اولیه مغز.....	۱
تأثیرات ژنتیک بر تحول.....	۳
سیگار کشیدن، مصرف الکل و داروهای روان گردن در دوران بارداری.....	۳
نارسی.....	۳
استرس در دوران بارداری.....	۴
زندگی خانوادگی، تغذیه، فناوری و ارتباط.....	۵
بازتاب‌های اولیه و ثانویه.....	۷
بازتاب‌های اولیه کلیدی.....	۹
بازتاب مورو.....	۹
بازتاب لایبرنت.....	۱۰
بازتاب گردن.....	۱۱
بازتاب ستون فقرات.....	۱۲
بازتاب‌های پس از تولد.....	۱۳
بازتاب لاندوا.....	۱۴
بازتاب‌های سر.....	۱۴
تأثیر ترکیب بازتاب‌های رشدنا یافته در تحول.....	۱۴
خلاصه.....	۱۵

فصل ۲: نشانه‌های تحول بهنجار در سال‌های اولیه

۱۸	دوره‌های مهم تحولی.....
۱۹	مثال‌هایی از دوره‌های مهم تحولی.....
۱۹	دوره‌های مهم تحولی در ۲ تا ۳ سالگی.....
۲۰	در ۳ تا ۴ سالگی.....
۲۰	در ۴ یا ۵ سالگی.....
۲۱	در ۵ تا ۶ سالگی.....
۲۲	در ۶ تا ۷ سالگی.....
۲۲	در ۷ تا ۸ سالگی.....
۲۳	در ۸ تا ۹ سالگی.....
۲۳	دوره‌های مهم تحولی، چگونه به ماکم می‌کنند مشکلات احتمالی را.....
۲۳	شناسایی کنیم؟.....
۲۵	نشانه‌های اولیهٔ تحول.....
۲۵	ارتقای تحول اولیه.....
۲۶	خلاصه.....

فصل ۳: نشانه‌های نیازهای آموزشی ویژه

۲۷	نیازهای آموزشی ویژه چیست؟.....
۲۹	برخی تفاوت‌های یادگیری که ممکن است نیاز داشته باشد برآنها بدانید.....
۳۰	آیا برچسب‌ها کمک می‌کنند؟.....
۳۱	نارساخوانی.....
۳۱	نشانه‌های نارساخوانی.....
۳۳	نارساخوانی چیست؟.....
۳۴	آیا نارساخوانی رایج است؟.....
۳۴	چه زمانی و چگونه از نارساخوانی آگاه می‌شویم؟.....
۳۴	آیا شیوع نارساخوانی در پسرها و دخترها یکسان است؟.....
۳۵	آیا نارساخوانی ارثی است؟.....
۳۵	آیا نارساخوانی بهتر می‌شود؟ آیا نارساخوانی در طی زمان درمان می‌شود؟.....
۳۶	آیا دلایل دیگری در ارتباط با نارساخوانی وجود دارد؟.....
۳۷	کنش‌پریشی.....
۳۸	کنش‌پریشی چیست؟.....
۳۸	آیا کنش‌پریشی رایج است؟.....

۳۸	چه زمانی و چگونه از کنش پریشی آگاه می‌شویم؟
۳۹	نشانه‌های کنش پریشی
۴۱	آیا شیوع کنش پریشی در دخترها و پسرها یکسان است؟
۴۱	آیا کنش پریشی ارثی است؟
۴۱	آیا کنش پریشی بهتر می‌شود؟ آیا کنش پریشی در طی زمان درمان می‌شود؟
۴۲	آیا عوامل دیگری باعث ایجاد نشانه‌ها و رفتارهای مرتبط با کنش پریشی می‌شود؟
۴۴	اختلال نارسایی توجه - بیش‌فعالی
۴۴	اختلال نارسایی توجه - بیش‌فعالی چیست؟
۴۴	کدام یک ز کودکان زیر ممکن است اختلال نارسایی توجه - بیش‌فعالی داشته باشند؟
۴۴	اختلال نارسایی توجه - بیش‌فعالی رایج است؟
۴۴	چه زمانی و چگونه از اختلال نارسایی توجه - بیش‌فعالی آگاه شویم؟
۴۵	نشانه‌های کودک با اختلال نارسایی توجه - بیش‌فعالی
۴۶	آیا دخترها و پسران به یک میزان اختلال نارسایی توجه - بیش‌فعالی دارند؟
۴۶	آیا اختلال نارسایی توجه - بیش‌فعالی ارثی است؟
۴۶	آیا اختلال نارسایی توجه - بیش‌فعالی بهتر می‌شود؟ آیا این اختلال در طی زمان
۴۶	درمان می‌شود؟
۴۶	آیا عوامل دیگری باعث ایجاد نشانه‌ها و رفتارهای مرتبط با اختلال نارسایی توجه -
۴۶	بیش‌فعالی می‌شود؟
۴۷	خلاصه

فصل ۴: حرکت و یادگیری

۵۱	رفتار با کودکانی که کند هستند، نمی‌توانند تمرکز کنند و برای یادگیری آماده نیستند: اهمیت مداخله بهنگام
۵۲	تفاوت در عملکرد بیرون و داخل مدرسه
۵۵	حرکت به سوی یادگیری: رویکرد عصبی تحولی به مشکلات یادگیری
۵۵	حرکت چه نقشی در مشکلات یادگیری ویژه دارد؟
۵۵	چه کسی برنامه‌های حرکتی را استفاده می‌کند و چرا؟
۵۸	یادگیری توجه، تعادل و هماهنگی
۵۹	چرا تعادل مهم است؟
۶۰	آزمون ساده تعادل
۶۱	اهمیت نتایج آزمون
۶۱	حمایت از رشد تعادل در خانه و کلاس درس
۶۲	مزایای ورزش‌های جسمی

۶۲	ورزش‌هایی که هر فردی می‌تواند از آن سود ببرد
۶۲	برنامه‌های حرکتی
۶۳	برنامه مؤسسه روان‌شناسی عصبی - فیزیولوژیکی
۶۴	حرکت به سوی برنامه یادگیری
۶۴	دست خط
۶۶	فعالیت‌هایی برای بهبود مهارت‌های پیش‌نیاز نوشتن
۶۷	پیامدهای مشکلات دست خط
۶۷	چگونه می‌توان به کودکانی که دست‌خطشان بد است کمک کرد؟
۶۸	نکته‌هایی برای والدین و معلمان
۶۸	خواندن
۶۹	هجی کردن
۷۰	تکلیف درل
۷۰	نظارت بر تکالیف
۷۱	رشد حرمت خوردن
۷۱	حرمت خود چسبیدن
۷۱	چه عامل‌هایی بر حرمت خوردن تأثیر می‌گذارد؟
۷۳	احترام متقابل و اعتمادبه‌نفس
۷۳	خلاصه

فصل ۵: دیدن، پردازش بینایی و یادگیری

۷۵	آزمون‌های بینایی، مشکلات پردازش بینایی و مشکلات یادگیری
۷۷	تشخیص مشکلات بینایی
۷۷	نشانه‌ها و رفتارهای مرتبط با مشکلات پردازش بینایی
۷۸	اشتباه‌های مرتبط با مشکلات بینایی
۷۸	مشکلات ردیابی بینایی
۷۹	مشکلات تثبیت
۷۹	مشکلات بینایی و تحول حرکتی
۷۹	برای بهبود عملکرد بینایی چه چیزی در خانه و مدرسه می‌تواند کمک کند؟
۸۱	چرا باید به بینایی‌سنجی رفتاری علاقمند باشیم؟
۸۳	سیاهه‌های بینایی
۸۳	توضیح و تبیین گویه‌های سیاهه
۸۶	سیاهه ارزیابی بینایی
۸۷	چرا فرزندم نمی‌تواند توپ را بگیرد؟
۹۰	خلاصه

فصل ۶: شنیدن، پردازش شنیداری و یادگیری

۹۱	چرا مهارت‌های شنوایی اهمیت دارند؟
۹۲	رشد مهارت‌های زبان دریافتی
۹۳	مهارت‌های زبان بیانی
۹۴	نقش درمانگر گفتار و زبان
۹۴	تفاوت بین گوش دادن و شنیدن
۹۵	چه زمانی شنیدن مشکل است
۹۷	راهبردهای اصلی برای والدین و مدارس
۹۸	راهبردهای عملی برای تدریس به کودکان دارای مشکلات گوش دادن و شنیدن
۹۹	مطالعه موردی
۱۰۰	مشکلات پردازش شنیداری
۱۰۱	نشانه‌های اختلال پردازش شنیداری
۱۰۲	چه زمانی حمایت‌ها باید شروع شود؟
۱۰۲	چگونه در مدرسه کمک‌شناسی کنیم
۱۰۲	حمایت در سطح کلاس درس
۱۰۳	حمایت در جلسات گروهی یا فردی
۱۰۳	اگر راهبردهای موجود به خوبی مؤثر نباشد، چه کنیم
۱۰۴	برنامه‌های صدا درمانی و تحریک شنیداری
۱۰۶	خلاصه

فصل ۷: روان‌شناس چگونه می‌تواند به کودکان با تأخیر تحولی و خانواده‌اش کمک کند

۱۰۷	معرفی نقش روان‌شناس
۱۰۸	چرا روان‌شناس را ملاقات می‌کنیم؟
۱۰۹	انواع نگرانی‌ها
۱۱۱	ارزیابی روان‌شناسان چگونه انجام می‌شود؟
۱۱۱	دلیل ارجاع
۱۱۱	جمع‌آوری اطلاعات پیش‌زمینه‌ای
۱۱۱	ارزیابی فردی
۱۱۲	آزمون‌هایی که روان‌شناس برای کمک به ارزیابی استفاده می‌کند
۱۱۲	آزمون شناختی
۱۱۳	آزمون‌های تحصیلی

پیشگفتار مترجمان

سال‌های نخستین زندگی، زمان تحول سریع در یادگیری، حرکت، تکلم کردن و بازی است. زمانی که تحول کودک از نظر ذهنی، جسمی، رفتاری، هیجانی و اجتماعی نسبت به همسالان کندتر باشد، گفته می‌شود که کودک دارای تأخیر تحولی است. تأخیرهای تحولی رایج شامل تأخیر در زبان و گفتار، تأخیر در مهارت‌های حرکتی، تأخیر در مهارت‌های شناختی، تأخیر در مهارت‌های بینایی و پردازش دیداری، تأخیر در مهارت‌های شنوایی و پردازش شنیداری و تأخیر در مهارت‌های اجتماعی و هیجانی است. تخمین زده می‌شود حدود ۱۵ درصد کودکان در سال‌های نخستین زندگی یعنی از تولد تا ۵ سالگی نوعی تأخیر تحولی داشته باشند. تشخیص بهنگام^۱ این کودکان بسیار مهم است؛ زیرا زمینه‌ارایه خدمات برای بهنگام^۲ برای آنها را فراهم می‌کند، رشد آنها را بهتر می‌کند و پیامد تأخیرهای تحولی را کاهش می‌دهد.

تشخیص بهنگام دارای پی‌آمدهایی برای کودکان تأخیر تحولی و خانواده‌هایشان است که از جمله آنها می‌توان به پیشگیری ثانویه^۳، به کمتر شدن حد رساندن مشکلات ناشی از تأخیر، جلوگیری از افزایش فشار روانی بر کودک و خانواده، فراهم‌سازی منابع قوی برای تحول و ارزیابی مشاوره اشاره کرد. به همین دلیل اهمیت تشخیص، مداخله بهنگام و آموزش در سال‌های نخستین کودکی را نمی‌توان دست‌کم گرفت؛ زیرا آموزش در سال‌های نخستین کودکی، می‌تواند تحول توانمندی‌های کودک را تقویت کند، اثرات تأخیر را کاهش دهد و فرصت ایده‌آل برای کودکان با تأخیر تحولی فراهم کند تا استعدادها و توانمندی‌های بالقوه خود را شکوفا سازند. بنابراین بسیار مهم و ضروری است که کودکان با تأخیر تحولی در سال‌های نخستین زندگی، یعنی از تولد تا ۵ سالگی شناسایی شوند و مداخله بهنگام، برنامه‌ها و خدمات تکمیلی ویژه برای این کودکان و

خانواده‌های آنها فراهم شود.

کتاب روان‌شناسی و آموزش کودکان با تأخیر تحولی کتابی کاربردی است که به‌عنوان راهنمای عملی متخصصان، والدین، معلمان و مربیان در تشخیص، مداخله، آموزش و درمان کودکان با تأخیر تحولی نوشته شده است. این کتاب با افزایش دانش متخصصان، والدین، معلمان و مربیان در تشخیص، مداخله، آموزش و درمان کودکان با تأخیر تحولی می‌تواند برای کودک با تأخیر تحولی و خانواده‌اش بسیار مفید و مؤثر باشد. مطالعه کتاب حاضر را به متخصصان، دانشجویان، معلمان و والدین و مربیان پیشنهاد می‌کنیم و انتظار داریم خوانندگان با ارایه دیدگاه‌ها و پیشنهادهای خود، ما را در رفع کاستی‌ها یاری دهند.

در پایان از استاد آیت‌الله سیدسعید میرجلالی مدیر محترم نشر ویرایش و همکاران‌شان به‌خاطر تلاش صمیمانه و فراهم آوردن امکان چاپ این کتاب تشکر می‌کنیم و آرزو مندیم که در بنده خداوند متعال همواره در راه نشر آثار علمی و فرهنگی موفق و مؤید باشند.

همتی علمدارلو، غلامی، نجفی‌فرد

تابستان ۱۳۹۷